

EUROREGION SILESIA

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Bulletin Euroregionu Silesia

Prosinec 2021 · Číslo 18

Zprávy z Euroregionu Silesia

Poslední rozhledny přeshraniční stezky „Silesianka“ dobudovány

V průběhu letošního roku byly dokončeny poslední tři rozhledny přeshraniční stezky „Silesianka“. V srpnu byla slavnostně otevřena zrekonstruovaná Rytířská bašta ve Vladislavi (Wodzisław Śląski) a nově vybudovaná rozhledna v Jeseníku nad Odrou – Blahutovicích. Na konci září pak byla otevřena nová rozhledna „Halaška“ v Budišově nad Budišovkou. Tímto byla dokončena investiční část projektu s názvem „Silesianka - stezka rozhleden a vyhlídkových míst v Euroregionu Silesia“ a nadcházející měsíce budou věnovány propojení 34 objektů na stezce do nového přeshraničního turistického produktu. Fotografie a podrobnější informace o nových rozhlednách i celé stezce včetně mapy najdete v tomto čísle našeho Bulletinu.

Asociace euroregionů České republiky

Dne 28. července 2021 bylo v Severočeském muzeu v Liberci slavnostně podepsáno Memorandum o vzájemné spolupráci v rámci nové vzniklé platformy Asociace euroregionů České republiky. Tímto slavnostním aktem byla mezi signatáři memoranda zahájena úzká spolupráce v otázkách týkajících se aktuálních i budoucích výzev pro příhraniční regiony a přeshraniční spolupráci na všech českých hranicích.

Aktuálně o Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

V průběhu letošního roku proběhla další 4 kola příjmu nových žádostí o dotaci z Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci programu Interreg V-A Česká republika-Polsko. Ke dni 30. 11. 2021 bylo schváleno celkem 310 žádostí českých a polských žadatelů, dalších 31 žádostí bude teprve projednáváno. Po ukončení 14. kola příjmu na začátku listopadu byl příjem dalších žádostí zatím pozastaven. Protože dlouhodobě nepříznivá epidemiologická situace související s COVID-19 měla dopad jak na realizaci Fondu, tak na jednotlivé projekty, Ministerstvo pro místní rozvoj jako Řídící orgán programu rozhodlo umožnit euroregionům

prodloužení Fondu, maximálně však do října 2023. Protože v některých prioritních osách Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia jsou stále ještě k dispozici finanční prostředky, aktuálně Euroregion Silesia jedná o možnosti vyhlášení posledního 15. kola příjmu žádostí v průběhu 1. čtvrtletí 2022 a zároveň prodloužení nejzazšího termínu pro ukončení jednotlivých projektů. Aktuální informace najdete na stránkách www.euroregion-silesia.cz.

Workshopy pro manažery přeshraničních projektů v Euroregionu Silesia

V říjnu 2021 se koordinátoři přeshraničních projektů z řad pracovníků českého a polského sekretariátu Euroregionu Silesia společně zúčastnili dvoudenního workshopu v Ustroni. Během workshopu s názvem „Lider zespołu projektowego – Leadership, Project team“ si účastníci mohli vyzkoušet mj. aktivity zaměřené na vedení projektového týmu, budování autority, motivaci, komunikaci či řešení konfliktů v projektovém týmu. Na základě zkušeností z tohoto workshopu pak oba sekretariáty připravily na začátek prosince dva interaktivní workshopy určené pro koordinátory přeshraničních projektů z území Euroregionu Silesia. Kromě témat zaměřených na rozvoj kompetencí projektového manažera byly do programu zahrnuty i aktuální informace o současnosti a budoucnosti programů česko-polské přeshraniční spolupráce včetně Fondu malých projektů a také „jazykový koutek“ k ověření znalostí jazyka přeshraničních partnerů.

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027

Zpracování strategického dokumentu Euroregionu Silesia na období 2021-2027 se blíží k svému závěru. Základem pro strategický dokument nového období byla Strategie aktualizovaná v roce 2019. V průběhu letošního roku byla provedena revize a aktualizace její rozsáhlé analytické části a tematických SWOT analýz jako základu návrhové části. V červnu 2021 Euroregion Silesia provedl dotazníkové šetření zaměřené na programy Evropské unie podporující přeshraniční spolupráci. Nedílnou součástí Strategie je také implementační část, která bude průběžně vyhodnocována společnou pracovní skupinou, ustavenou již v roce 2014.

Videokonference k novému programu Interreg Česko-Polsko 2021-2027

Dne 15. listopadu 2021 se uskutečnila videokonference zaměřená na nový program česko-polské přeshraniční spolupráce. Na konferenci byla představena struktura nového programu, jeho jednotlivé prioritní osy, typy aktivit, rozpočet programu a monitorovací ukazatele. Byly prezentovány také základní informace o Fondu malých projektů. Programový dokument bude předložen Evropské komisi ke schválení v 1. čtvrtletí 2022. Podrobnější informace o novém programu Interreg Česko-Polsko 2021-2027 najdete uvnitř Bulletinu. Aktuální informace sledujte na stránkách programu www.cz-pl.eu.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Bulletin Euroregionu Silesia – č. 18/prosinec 2021

Vydavatel: Euroregion Silesia – CZ, Horní náměstí 69, 746 01 Opava, Česká republika

Redakce: Jana Novotná Galuszková, Daria Kardaczyńska, Agnieszka Zymelka

Adresa redakce: Pekařská 4, 746 01 Opava, Česká republika, tel.: +420 606732270,

e-mail: info@euroregion-silesia.cz, www.euroregion-silesia.cz

Fotografie: archiv Euroregionu Silesia, členů a konečných uživatelů,

obrázek na titulní straně: Nová rozhledna v Jeseníku nad Odrou - Blahutovicích

Překlady: Karina Kurková

Nakladatel: Mario Boubeniček, Ratibořská 1145/30, 747 05 Opava, Česká republika

Grafická úprava: Pavel Bárta

Tisk: Tiskárna Grafico s.r.o., Opava

Náklad: 1000 ks

Evidenční číslo MK ČR E 21341, ISSN 2084-0020

Bezplatný výtisk

Asociace euroregionů České republiky

V příhraničních oblastech České republiky působí celkem 13 euroregionů, z toho 9 dvoustranných a 4 třístranné:

Název euroregionu / název euroregionu v partnerských zemích	Partnerské země	Odkaz na www stránku
NISA / Neisse, Nysa	Německo, Polsko	www.ern.cz
LABE / Elbe	Německo	www.euroregion-elbe-labe.eu
KRUŠNOHOŘÍ / Erzgebirge	Německo	www.euroreg.cz
EGRENSIS / Egrensis	Německo	www.euregio-egrensis.cz
ŠUMAVA / Bayerischer Wald, Mühlviertel	Německo, Rakousko	www.euregio.cz
GLACENSIS / Glacensis	Polsko	www.euro-glacensis.cz
PRADĚD / Pradziad	Polsko	www.europraded.cz
SILESIA / Silesia	Polsko	www.euroregion-silesia.cz
TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO / Śląsk Cieszyński	Polsko	www.irsts.cz
BESKYDY / Beskidy, Beskydy	Polsko, Slovensko	www.regionbeskydy.cz
BÍLÉ KARPATY / Biele Karpaty	Slovensko	www.regionbilekarpaty.cz
POMORAVÍ	Rakousko, Slovensko	www.euroregion-pomoravi.cz
SILVA NORTICA / Waldviertel	Rakousko	www.silvanortica.com

Na rozdíl od euroregionů v Polsku, kde euroregiony navzájem spolupracují dlouhodobě v rámci sítě s názvem „Forum polských hraničních regionů“ a v roce 2012 dokonce ustavily sdružení s názvem „Federace euroregionů Polské republiky“, spolupráce euroregionů všech příhraničních oblastí ČR byla donedávna pouze příležitostná (např. při přípravě programů přeshraniční spolupráce pro nové programové období) a intenzivnější euroregionální spolupráce se odehrávala hlavně v jednotlivých příhraničích. I když spolupráce euroregionů česko-polského příhraničí je velmi intenzivní a příkladná, v poslední době vyvstala potřeba řešit euroregionální problémy a vyměňovat si zkušenosti i s euroregiony dalších příhraničních území v ČR. Na základě iniciativy zástupců Euroregionu Nisa byla oživena spolupráce všech euroregionů a zároveň myšlenka obnovit činnost nefungující Asociace euroregionů ČR, která od svého založení sdružovala pouze euroregiony na česko-německé a česko-rakouské hranici a v posledních letech zcela stagnovala.

Dne 28. července 2021 bylo v Severočeském muzeu v Liberci slavnostně podepsáno Memorandum o vzájemné spolupráci v rámci nově vzniklé platformy **Asociace euroregionů České republiky**. Tímto slavnostním aktem byla mezi signatáři memoranda zahájena úzká spolupráce v otázkách týkajících se aktuálních i budoucích výzev pro příhraniční regiony a přeshraniční spolupráci na všech českých hranicích.

Cílem Asociace je prosazovat společné zájmy v rámci Evropské unie a vyjedřovat se k legislativnímu zakotvení přeshraniční spolupráce na národní i evropské úrovni. Díky nové platformě mohou euroregiony

lépe spolupracovat na přípravě přeshraničních dotačních programů na období 2021-2027 a v rámci těchto programů na přípravě fondů malých projektů tak, aby byly evropské prostředky využity na skutečné potřeby těchto regionů a jejich obyvatel. Neméně důležitým úkolem pro Asociaci je usilování o snížení administrativní zátěže fondů malých projektů, které euroregiony tradičně spravují a díky kterým jsou spolufinancovány především projekty people-to-people. Ambicí Asociace je také pozvednutí role euroregionů v regionálním rozvoji ČR, zejména pak jejich ukotvení v zákoně o podpoře regionálního rozvoje, jejich zapojení do procesu tvorby národních strategických dokumentů v oblasti regionálního rozvoje či začlenění Asociace do Národní stálé konference, která zajišťuje vzájemnou provázanost a koordinaci územních partnerů při realizaci Dohody o partnerství a programů spolufinancovaných z evropských fondů.

Slavnostní podpis memoranda dne 28. července 2021 se symbolicky konal na území Euroregionu Nisa, který si jakožto historicky nejstarší euroregion ve střední a východní Evropě v roce 2021 připomíná 30 let od svého založení. Foto: archiv Euroregionu Nisa

FEJETON

S hlavou v oblacích

I když se již od útlého dětství bojím výšek, moje akrofobie mi nikdy nebránila chodit „s hlavou v oblacích“ a snít o velkých věcech. Chtěla jsem mít větší sílu než můj otravný bratranec, abych ho mohla přeprat, chtěla jsem žít ve větším městě, než je Opava, a měla jsem také spoustu velkých snů o své profesní kariéře. Nejprve jsem chtěla být lékařkou, pak jsem chtěla být žokejkou a vyhrát Velkou pardubickou, chtěla jsem se stát i lékárníci, herečkou, japanoložkou či překladatelkou. Ale vezměme to pěkně popořádku... Můj sen o lékařce, která zachraňuje lidské životy jako na běžícím páse, vzal za své ve chvíli, kdy se ukázalo, že nesnesu pohled na krev. Na kariéru žokejky jsem se sice poctivě připravovala a několik let jsem každý den trávila u koní, dokonce jsem byla rozhodnutá odejít na střední školu do slovenské Šali zaměřenou na jezdeckví, ale pak jsem najednou začala růst, a když má výška dosáhla 175 centimetrů, pochopila jsem, že žokejka ze mě nebude. Musela jsem se také rozloučit s kariérou lékárnice, protože chemické roztoky a jejich příprava byly pro mě na základní škole „španělská vesnice“. Snu o slavné herečce Janě z Opavy jsem se tak jednoduše vzdát nechtěla, ale nakonec jsem dala za pravdu svému okolí, že nemám umělecký talent. Jak se ale ukázalo, talentu na jazyky jsem měla víc než dost. Už v dětství jsem se naučila rusky a anglicky a reprezentovala školu na různých jazykových soutěžích, a tak jsem na střední škole pokračovala s němčinou a ... japonštinou! Rozhodla jsem se totiž, že se stanu jedním z mála japanologů v tehdejší

Československu. Dojžděla jsem na kurz japonštiny do Ostravy, poctivě se učila *katakanu* a *hiraganu*, japonská slabičná písma, za drahé peníze jsem si koupila japonsko-ruský slovník (protože v té době žádný český nebyl k mání) a ještě dnes si vzpomínám, jak jsem pyšně přečetla svůj první text (i když úplně naopak, protože jsem jej zapoměla číst tradičním japonským způsobem zprava a shora dolů!). Malými krůčky jsem se blížila k svému japonskému snu, ale když jsem chtěla podat přihlášku na jedinou univerzitu, kde se dal obor japanologie studovat, otevřeli místo něj mongolistiku. A to mě pochopitelně nelákalo. Ani sen o překladatelce z angličtiny a ruštiny nevyšel, a tak nakonec nezbylo než se vrátit nohama na zem a místo snění začít žít skutečný život... Dnes už žádné velké sny nemám. S bratrance, který je o hlavu menší než já, se už dávno nechci prát, na svou milovanou Opavu nedám dopustit stejně jako na euroregion, pro který jako včelka-dělnice pracuji už víc než dvacet let. A tak to vypadá, že když budu chtít zase někdy zažít ten opojný pocit „hlavy v oblacích“, který jsem mívala v mládí, budu asi muset vylézt na některou z rozhleden naší Silesianky. Snad tak konečně i překonám ten svůj strach z výšek!

Autorka fejetonu Jana Novotná Galuszková již více než dvacet let působí ve funkci tajemnice české části Euroregionu Silesia. Jako předsedkyně Matice slezské se zároveň zasazuje o všestranný rozvoj Slezska.

Nové rozhledny stezky „Silesianka“

V průběhu letošního roku byly dokončeny poslední tři rozhledny přeshraniční stezky „Silesianka“. V srpnu byla slavnostně otevřena zrekonstruovaná Rytířská bašta ve Vladislavi a nově vybudovaná rozhledna v Jeseníku nad Odrou – Blahutovicích. Na konci září pak byla otevřena nová rozhledna „Halaška“ v Budišově nad Budišovkou. Tímto byla dokončena investiční část projektu s názvem „Silesianka - stezka rozhleden a vyhlídkových míst v Euroregionu Silesia“ a nadcházející měsíce budou věnovány propojení

34 objektů na stezce do nového přeshraničního turistického produktu. Pro vyznačení stezky budou pro všechny objekty zhotoveny tabule s informacemi a QR kódy a kovová razidla. V současné době projektový tým pracuje na věrnostním programu, propagačních materiálech, hrách, kartách jednotlivých objektů a společných webových stránkách. Komplexní přeshraniční produkt „Silesianka“ bude pro vás připraven při zahájení turistické sezóny 2022, avšak i teď v zimním období můžete některé z objektů navštívit anebo můžete vyrazit na stezku alespoň prstem po mapě na další stránce a naplánovat si, která místa s prvními jarními paprsky navštívíte jako první.

Rytířská bašta ve Vladislavi (Wodzisław Śląski)

Rytířská bašta ve městě Wodzisław Śląski, nazývaná Romantickou věží, je neogotická věž, která byla postavena v duchu středověké bašty. V současné době patří k hlavním symbolům města. Jedná se o pozůstatost bývalého loveckého zámku. Baštu nechal v letech 1867-1868 v městském lese na tzv. Grodzisku (Hradišti) postavit tehdejší majitel města, vášnivý romantik, Eduard Brauns. V roce 1925 se bašta, včetně okolního pozemku, stala vlastnictvím místních obchodníků – Stefana Krzystka a Jana Kowola. Vytvořili z ní rozhlednu s restaurací. V roce 1938 začal objekt chátrat a tento stav přetrvával do roku 1991, kdy byla bašta díky snaze Společnosti přátel Wodzisławska zrekonstruována a otevřena jako vyhlídková věž. V červnu 2004 padla bašta za obět žhářství a opět začala chátrat. V roce 2012 proběhla rekonstrukce zdí a vnější fasády. V roce 2021 bylo toto vyhlídkové místo díky realizaci projektu „Silesianka“ opět zpřístupněno veřejnosti a od první chvíle se těší velkému zájmu. Věž nabízí jak úchvatné výhledy na město, tak i příjemný interiér, v kterém se návštěvníci mohou seznámit s historií této nevšední stavby a který lze využít i pro tak mimořádnou událost, jakou je např. svatba.

Rozhledna v Jeseníku nad Odrou – Blahutovicích

Rozhledna Blahutovice byla vybudována v místní části Blahutovice v obci Jeseník nad Odrou na stejnojmenném vrchu (331 m n. m.). Rozhledna, která byla přihlášena do soutěže Stavba roku 2021, vznikla podle návrhu architekta Tomáše Kudělky. Jedná se o ojedinělou konstrukci kuželové věže, kterou do kruhu obepíná ocelové vřetenovité schodiště a 8 dřevěných trojúhelníkových pilastrů. Rozhledna ční do výšky 27,5 m. Ochoz je umístěn ve výšce 15 m a nabízí možnost shlédnout scenérii Beskyd s Lysou horou, Hostýnských a Oderských vrchů a chráněnou krajinnou oblast Poodří. Rozhledna je volně přístupná celoročně každý den.

Rozhledna Halaška v Budišově nad Budišovkou

Rozhledna Halaška vyrostla severozápadně od Budišova nad Budišovkou na nedalekém vrchu Kopřivná (641 m n. m.). Rozhledna dostala své jméno na počest budišovského rodáka, fyzika a astronoma Františka Ignáce Kassiána Halašky. Ocelová čtyřboká konstrukce svou šedivou barvou připomíná barvu břidlice, která je pro zdejší kraj tak typická. Vyhlídkový ochoz rozhledny, na který vede 144 schodů lomeného schodiště z ocelových roštů, se nachází ve výšce asi 28 metrů. Z ochozu se otevírají fantastické rozhledy na Jeseníky s Pradědem, Kružberskou přehradu, opavskou a ostravskou nížinu až po Beskydy.

Szlak Wież
Widokowych
Euroregionu

Stezka
Rozhleden
Euroregionu

„SILESIANKA“ - stezka rozhleden a vyhlídkových míst v Euroregionu Silesia

Polské objekty

1. Rozhledna v Baborowie
2. Vyhlídková věž v staré městské radnici v Głubczycach
3. Vyhlídkové místo v Grabówce
4. Rozhledna na Hranických meandrech Odry
5. Dvoupodlažní vyhlídkové místo v Mszanie
6. Rozhledna v Pietrowicach Wielkich
7. Rozhledna a vyhlídkové místo v Pogrzebieniu
8. Vyhlídkové místo v Arboretu Moravské brány v Raciborzu
9. Vyhlídková věž na zřícenině hradu v Tworkowie
10. Vyhlídková věž ve Włodzianinie
11. Rytířská bašta ve Wodzisławiu Śląskim

Výdejní místo odměn a informace

- i5 Głubczyce, Powiatowe Muzeum Ziemi Głubczyckiej, ul. Rynek 1
- i6 Racibórz, Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry, ul. Batorego 7
- i7 Wodzisław Śląski, Centrum Aktywności Społecznej, ul. Styczyńskiego 2

České objekty

1. Bezručova vyhlídka – Hradec nad Moravicí
2. Bezručova vyhlídka – Kopřivnice
3. Rozhledna „Blahutovice“
4. Rozhledna „Bílá hora“
5. Rozhledna „Halaška“
6. Rozhledna „Hošťálkovice“
7. Rozhledna „Kanihůra“
8. Městská věž „Hláška“ – Opava
9. Vysoká pec č. 1 s nástavbou Bolt Tower – Ostrava
10. Vyhlídková věž Nové radnice – Ostrava
11. Věž Staré radnice – Ostrava
12. Památník slezského odboje na Ostré hůrce – Háj ve Slezsku
13. Rozhledna „Pohoř – Olšová“
14. Rozhledna „Slatina“
15. Rozhledna „Sosnová“
16. Strážní věž hradu Starý Jičín
17. Rozhledna „Šance“ – Jakubčovice
18. Rozhledna „Šibenice“ – Stěbořice
19. Hrad Štramberk s věží Trúba
20. Rozhledna „Těchanovická vyhlídka“
21. Rozhledna „Velký Javorník“
22. Veselská rozhledna
23. Vyhlídková věž „Vikštejn“

Výdejní místo odměn a informace

- i1 Opava, Turistické informační centrum, Horní náměstí 67
- i2 Ostrava, Turistické informační centrum na Nové radnici, Prokešovo náměstí 8
- i3 Kopřivnice, Informační centrum, Obránce míru 1
- i4 Odrý, Informační centrum, Masarykovo náměstí 25

Legenda

- Dálnice
 - Silnice
 - Cyklostezka
 - Železnice
 - Řeka
 - Hranice
-
- i** Výdejní místo odměn a informace
 - CZ města**
 - nad 50 tis.
 - 10 až 50 tis.
 - do 10 tis.
 - PL města**
 - nad 50 tis.
 - 10 až 50 tis.
 - do 10 tis.
- Illustrations © Karolína Mlčochová, 2021

Aktuálně o Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Rok 2021 byl již šestým rokem realizace Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci programu Interreg V-A Česká republika – Polsko. I když se jedná o program pro období 2014-2020, realizace Fondu mikroprojektů ještě nekončí. Protože dlouhodobě nepříznivá epidemiologická situace související s COVID-19 měla dopad jak na realizaci Fondu, tak na jednotlivé projekty, Ministerstvo pro místní rozvoj jako Řídící orgán programu rozhodlo umožnit euroregionům prodloužení Fondu, maximálně však do října 2023. Protože v některých prioritních osách Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia jsou stále ještě k dispozici finanční prostředky, aktuálně Euroregion Silesia jedná o možnosti vyhlášení posledního 15. kola příjmu žádostí v průběhu 1. čtvrtletí 2022 a zároveň prodloužení nejzazšího termínu pro ukončení jednotlivých projektů. Aktuální informace najdete na internetových stránkách Euroregionu Silesia www.euroregion-silesia.cz a www.euroregion-silesia.pl.

Statistika Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia ke dni 30. 11. 2021

- počet kol příjmu žádostí: **14**
- počet předložených žádostí: **410**
- počet schválených žádostí: **310**
- počet nových žádostí k projednání: **31**
- celková výše schválené dotace z EFRR: **5 779 487,12 EUR**

Pro jednotlivé osy Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia byly stanoveny cílové hodnoty monitorovacích ukazatelů, prostřednictvím kterých je hodnocena jeho realizace. Přehled plnění těchto ukazatelů k 30. 11. 2021 je uveden v tabulce.

Hodnoty programových ukazatelů výstupu pro jednotlivé prioritní osy Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci programu Interreg V-A Česká republika -Polsko			
Indikátory	Cílová hodnota indikátoru	Hodnota indikátoru k 30. 11. 2021	% plnění
Prioritní osa 2: Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti			
Počet elementů kulturního /přírodního bohatství se zvýšenou atraktivitou	19	27	142,11%
Počet elementů infrastruktury zpřístupňující/ zvyšující využití přírodního a kulturního dědictví	9	34	377,78%
Počet realizovaných společných mechanismů v oblasti přírodního a kulturního dědictví	33	41	124,24%
Prioritní osa 3: Vzdělávání a kvalifikace			
Počet účastníků společných programů vzdělávání a odborné přípravy na přeshraniční podporu zaměstnanosti mládeže, vzdělávacích příležitostí, vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy	150	264	176,00%
Prioritní osa 4: Spolupráce institucí a komunit			
Počet partnerů zapojených do společných aktivit	374	544	145,45%

Euroregion Silesia 2021-2027 - myslíme strategicky

Na území Euroregionu Silesia jsou vytvořeny ideální základní podmínky pro přeshraniční spolupráci: jsou zde silné přeshraniční vazby obyvatel vyplývající ze společné historie Slezska, již více než 20 let zde aktivně působí Euroregion Silesia s početně silnou členskou základnou a zkušeným personálem, zájemci o přeshraniční spolupráci mají dlouhodobě možnost využívat finanční podpory ze strany EU a zároveň byl v podobě Strategie rozvoje Euroregionu Silesia, zpracované v letech 2013-2014, vytvořen základní rámec pro systematický rozvoj a podporu činnosti subjektů realizujících přeshraniční spolupráci. S cílem takto nastavené podmínky dále rozvíjet tak, aby přeshraniční aktivity dostaly nový rozměr a pokračovaly i po roce 2020, byl připraven partnerský projekt s názvem „Euroregion Silesia 2021-2027 – myslíme strategicky“.

Hlavním výstupem projektu bude dokument *Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027*. Na jeho zpracování se podílí oba sekretariáty Euroregionu Silesia, společná pracovní skupina a externí odborníci z obou stran hranice. Základem pro strategický dokument nového období je Strategie aktualizovaná v roce 2019. V průběhu letošního roku byla provedena revize a aktualizace její rozsáhlé analytické části a tematických SWOT analýz jako základu návrhové části. V červnu 2021 Euroregion Silesia provedl mezi téměř pěti stovkami respondentů dotazníkové šetření zaměřené na programy Evropské unie podporující přeshraniční spolupráci. Nedílnou součástí procesu zpracování nového strategického dokumentu je také výměna zkušeností v oblasti euroregionálního strategického plánování a prohloubení vzájemné spolupráce všech šesti euroregionů česko-polského pohraničí. Za tímto účelem se v červenci 2021 uskutečnila studijní cesta zástupců českého a polského sekretariátu Euroregionu Silesia do Liberce, kde se zástupci Euroregionu Nisa diskutovali o strategickém plánování tohoto česko-polsko-německého euroregionu. Dne 24. listopadu 2021 proběhlo jednání všech šesti euroregionů česko-polského pohraničí, na kterém jednotlivé euroregiony prezentovaly své strategické dokumenty a vyměnily si zkušenosti získané při jejich zpracování. V závěru projektu dojde k seznámení široké odborné veřejnosti s vytvořenou Strategií i podmínkami evropské územní spolupráce v novém období. Projekt je financován z Fondu mikroprojektů programu Interreg V-A Česká-republika – Polsko a jeho realizace potrvá do července 2022.

Dne 29. července 2021 se zástupci českého a polského sekretariátu Euroregionu Silesia setkali v Liberci se zástupci české části Euroregionu Nisa, který má v oblasti euroregionálního strategického plánování velké zkušenosti.

PROGRAM INTERREG ČESKO – POLSKO 2021-2027

Na konci června 2021 byla zveřejněna Nařízení Evropského parlamentu a Rady pro programové období 2021-2027. Od zveřejnění těchto Nařízení běží lhůta 6 měsíců pro předložení dokumentů jednotlivých programů Evropské komisi ke schválení. Příprava dokumentu programu **Interreg Česko-Polsko 2021-2027**

byla ukončena v červenci 2021, aktuálně probíhá proces posuzování vlivů na životní prostředí, v rámci kterého proběhnou také konzultace s veřejností. V průběhu 1. čtvrtletí 2022 bude programový dokument předložen Evropské komisi, vyhlášení prvních výzev lze předpokládat na podzim 2022.

Tematické zaměření programu

Prioritní osa 1: Integrovaný záchranný systém a životní prostředí

Spolupráce složek IZS - podporované typy aktivit:

- systémová opatření pro posílení spolupráce
- vzdělávání, výměna zkušeností, společná cvičení a stáže
- modernizace/požízování specializované techniky nezbytné pro prevenci a odstraňování následků rizik spojených se změnami klimatu

Spolupráce v oblasti ochrany přírody, péče o přírodní zdroje a snižování znečištění:

- síťování, koordinace, výměna zkušeností a monitoring
- terénní opatření – zaměřené na ochranu a obnovu lesa a na zadržování vody v krajině

Prioritní osa 2: Cestovní ruch

- podpora vzniku nových, resp. rozvoj stávajících prvků cestovního ruchu
- propojování a vytváření produktů cestovního ruchu a jejich propagace
- doprovodné aktivity související s rozvojem cestovního ruchu

Prioritní osa 3: Doprava

- rekonstrukce přeshraničních silničních mostů

- modernizace přeshraničních železničních tratí
- modernizace přeshraničních silničních spojení
- digitalizace v přeshraniční silniční a železniční dopravě

Prioritní osa 4: Spolupráce institucí a obyvatel

Zvyšování efektivnosti veřejné správy

- společné studie, koncepce a strategie, výměna informací, dat a znalostí apod.

Budování vzájemné důvěry

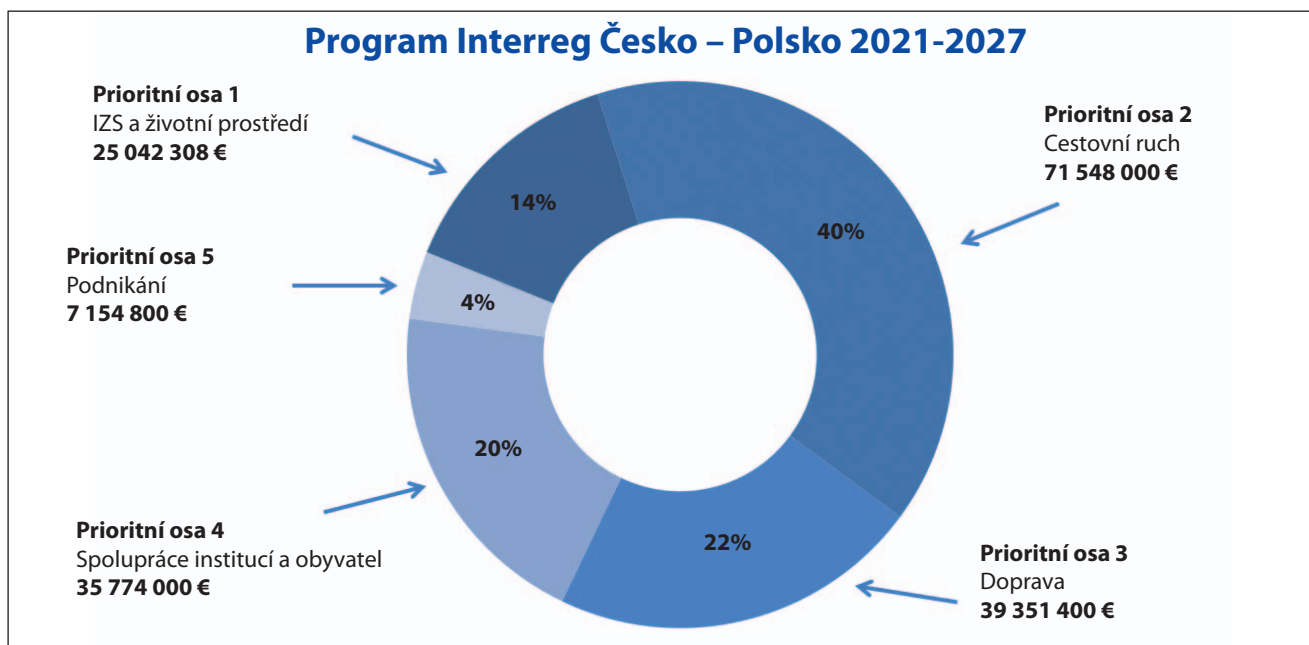
- Podpora spolupráce institucí
- Projekty typu people-to-people

Prioritní osa 5: Podnikání

- přeshraniční služby pro podnikatele s cílem rozšíření jejich aktivit přes hranici (poradenství, síťování, asistence při vstupu na trh v druhé zemi apod.)
- přeshraniční služby pro podnikatele s cílem zlepšení přístupu k inovačním a výzkumným/výzkumně-rozvojovým službám (přeshraniční zprostředkování výzkumných služeb)

Rozpočet programu

Celkový příspěvek z Evropského fondu pro regionální rozvoj činí **178 870 508 EUR**.

Fond malých projektů

I v novém programu Interreg Česko-Polsko 2021-2027 budou menší projekty financovány prostřednictvím **Fondu malých projektů**, přičemž pro určité typy malých projektů budou zavedeny zjednodušené formy financování prostřednictvím paušálů. Poprvé v historii je tento nástroj zakotven v článku 25 Nařízení Evropského parlamentu a Rady k Interreg, čímž se Fond malých projektů stává legitimním nástro-

jem programů přeshraniční spolupráce. Fondy malých projektů bude možné realizovat v prioritní ose 1 (pouze životní prostředí), 2 (cestovní ruch) a 4 (spolupráce institucí a obyvatel), přičemž tematické zaměření Fondů v jednotlivých euroregionech bude vycházet z jejich euroregionálních strategií. V současné době probíhají jednání s euroregiony o podobě nových Fondů malých projektů a způsobech jejich řízení.

SLAVNÉ RODY ČESKO-POLSKÉHO POHRANIČÍ

Poznááme-li díky cestování rozmanitá zákoutí Horního Slezska, můžeme obdivovat nejen nádhernou přírodu, ale také materiální a kulturní dědictví předchozích pokolení.

Ve značné míře měli vliv na rozvoj tohoto dědictví majitelé velkých statků, jimiž byly šlechtické a urozené rody a v 19. století také průmyslníci.

V oblasti území Horní Odry bylo těchto rodů hodně, jako příklady bychom mohli uvést knížata von Ratibor, hrabata von Saurma-Jeltsch, Gashin, Donnersmarck, Lichnowski, Rothschild a Eichendorff. Jedním z nejvýznamnějších aristokratických rodů v Horním Slezsku byl **rod Lichnowských**. Tato rodina, jejíž význam rostl již od 15. století, se významně podílela na hospodářském a kulturním rozvoji této části Horního Slezska a zanechala po sobě nejen četné pozůstatky materiální kultury v podobě rezidencí, kostelů nebo hospodářských objektů, ale také stopy kulturní aktivity. Nejvýznamnější postavou rodu byl Karl Max von Lichnowsky – ambasador Německého císařství v letech 1912-1914, jediný německý diplomat stavějící se proti snahám o vypuknutí války a současně vynikající hospodář pečující o rozvoj svého rodového panství při zachování důstojných pracovních podmínek pro své pracovníky. Dalším známým představitelem šlechtického rodu byl Feliks von Lichnowsky – politik, voják, publicista, první poslanec za Ratibořsko zvolený do parlamentu ve Frankfurtu nad Mohanem, kde nakonec tragicky zemřel – byl zavražděn.

Zámecký areál v Hradci nad Moravicí tvoří Bílý zámek, novogotický Červený zámek s hlavní vstupní branou (na snímku) a park v anglickém stylu. V držení hradeckého panství se vystřídal 8 knížat a hrabat Lichnowských v šesti generacích.

Erb rodu Rothschildů

Neméně významným rodem byli **Rothschildové**. Salomon M. Rothschild, z vídeňské větve rodiny židovských bankéřů známé po celém světě, se v 1. polovině 19. století velmi zajímal o tuto část Horního Slezska a zakoupil zde majetky mj. v Šilheřovicích a Chaňupkách. A prostřednictvím svých investic v Ostravě se stal motorem pro rozvoj průmyslu a formování sociálního a kulturního života celého regionu. Zasloužil se např.

o vybudování Severní dráhy císaře Ferdinanda spojující Vídeň s Krakovem, která procházela Bohumínem.

Ze zcela jiných důvodů je známý třetí z uváděných rodů. **Eichendorffové** jsou přítomni v oblasti území Horní Odry od 17. století. Byli majiteli mj. Kravaň, Šilheřovic a Ľubowic. Nejznámějším představitelem rodu je Joseph von Eichendorff – slezský/německý prozaik, básník a dramatik období romantismu. O jeho poezii, dodnes populární na celém světě, se zajímali především hudební skladatelé. Jeho básně se dočkaly více než 500 hudebních zpracování.

Při putování po území Horního Slezska můžeme hlouběji poznávat nejen zmíněné představitele místních zemských elit, ale také další osobnosti, které ovlivnily rozvoj a stávající sociálně-hospodářskou a kulturní podobu regionu.

Historie zámku v Šilheřovicích se datuje od konce 18. století, kdy rod Eichendorffů nechal na místě dřívější renesanční tvrz postavit zámek. Původně se jednalo o klasicistní zámek, který byl později pseudobarokně přestavěn. Od roku 1844 do roku 1945 bylo panství v majetku rodiny Rothschildů.